

4/2014

KOKOUSAIKA Torstaina 13.11.2014 klo 18.30

KOKOUSPAIKKA Kunnanvirasto, Perttulantie 20

KÄSITELTÄVÄT ASIAT

Nro **Liite**

15		Vammaisateriamaksujen palautus
16	16	Tuloveroprosentti toimintavuodelle 2015
17		Kiinteistöveroprosentit toimintavuodelle 2015
18		Hallintojohtajan viran lakkauttaminen, taloussihteerin toimen muuttaminen taloussihteerin viraksi
19		Muut esille tulevat asiat Valitusosoitus

**PÖYTÄKIRJAN
NÄHTÄVÄNÄPITO** Kokouksen tarkastettu pöytäkirja, johon on liitetty oikaisuvaatimusohjeet ja valitusosoitus, pidetään yleisesti nähtävänä Ypäjän kunnanvirastossa 18.11.2014 klo 9 ó 15

PUHEENJOHTAJA

Matti Alanko

JULKIPANOTODISTUS

Tämä kokouskutsu on julkipantu julkisten kuulutusten ilmoitustaululle 6.11.2014.

Ilmoitustaulunhoitaja

Tapani Rasila

KOKOUSAIKA 13.11.2014 klo 18.30 ó 19.30

KOKOUSPAIKKA Kunnanvirasto, Perttulantie

SAAPUVILLA OLLEET JÄSENET Esityslistan **liitteenä 15** olevan nimenhuutoluettelon mukaan

MUUT SAAPUVILLA
OLLEET

LAILLISUUS- JA
PÄÄTÖSVALTAISUUS

Kokouskutsu esityslistoineen on lähetetty valtuutetuille, kunnanhallituksen jäsenille ja kunnanjohtajalle 6.11.2014 ja kokouksesta on ilmoitettu julkisten kuulutusten ilmoitustaululla ja Ypäjän kunnan www-sivuilla 6.11.2014 ja Forssan Lehdessä 1.11.2014 julkaistuilla ilmoituksilla.

Päätös: Kokous todettiin laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

ASIAT §:t 15 - 19

PÖYTÄKIRJAN TARKASTUS

Valtuuston työjärjestyksen 34 §:n mukaan pöytäkirjan tarkastaa kaksi kullakin kerralla tähän tehtävään valittua valtuutettua, jollei valtuusto jonkin asian kohdalla ole toisin päättänyt.

Päätös: Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin Markku Saastamoinen ja Veijo Simola.

PÖYTÄKIRJAN
ALLEKIRJOITUS JA
VARMENNUS

Matti Alanko
puheenjohtaja

Hanna Sulantola
pöytäkirjanpitäjä

PÖYTÄKIRJAN
TARKASTUSAIKA

17.11.2014

ALLEKIRJOITUKSET

Markku Saastamoinen
pöytäkirjantarkastaja

Veijo Simola
pöytäkirjantarkastaja

PÖYTÄKIRJA ON OLLUT YLEISESTI NÄHTÄVÄNÄ

Ypäjän kunnanvirastossa 18.11.2014 klo 9 ó 15

Arkistonhoitaja

Tapani Rasila

VAMMAISATERIAMAKSUIJEN PALAUTUS

Kh 152 §

Valvira antoi 25.1.2012 ohjeen kunnille, kuntayhtymille ja kuntien yhteistoiminta-alueille: Palveluista aiheutuvia kuluja ei saa sisällyttää kehitysvammaisten erityishuollostosta perittäviin asiakasmaksuihin.

Kehitysvammaisten erityishuollosta annetuin lain mukaan erityishuollon tarkoituksena on edistää kehitysvammaisen henkilön suoriutumista päivittäisistä toiminnoista, hänen omintakeista toimeentuloaan ja sopeutumistaan yhteiskuntaan sekä turvata hänen tarvitsemansa hoito ja muu huolenpito. Erityishuoltoon kuuluvia palveluita ovat kehitysvammaisuuden johdosta tarvittavat palvelut ja tukitoimet, esimerkiksi asumisen järjestäminen sekä yksilöllinen hoito ja muu huolenpito.

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 4 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan sosiaalipalveluista ovat maksuttomia kehitysvammaisten erityishuollosta annetussa laissa tarkoitettu erityishuolto ja lain 39 §:ssä tarkoitettu kuljetus. Kehitysvammaisen henkilön ylläpidosta voidaan periä maksu lukuun ottamatta alle 16-vuotiaiden osittaista ylläpitoa, joka on asiakkaalle maksuton.

Maksu voidaan periä esimerkiksi tavanomaisista asumis-, ravinto- ja muista vastaavista menoista aiheutuneista kustannuksista.

Korkein hallinto-oikeus on ratkaisuisaan katsonut, ettei aterial- ja pyykinpesupalveluiden asiakasmaksuihin voida sisällyttää maksuttomaksi säädetyn palvelun osuutta; esim. ateriamaksuina voidaan periä vain aterian raaka-aineiden osuus, ei ruuan valmistuksesta ja palvelusta tai kuljetuksesta syntyneitä kustannuksia.

Sosiaali- ja terveystalouden lupa- ja valvontavirasto Valvira antoi asiasta 25.1.2012 ohjeen kunnille, kuntayhtymille ja kuntien yhteistoiminta-alueille. Palveluista aiheutuvia kuluja ei saa sisällyttää kehitysvammaisten erityishuollosta perittäviin asiakasmaksuihin. Kaupunki ja seudun kunnat alkoivat periä kehitysvammaisten ateriamaksuina vain elintarvikkeiden osuuden heti Valviran ohjeen saatuaan. Forssan Seudun Kehitysvammaisten Tuki ry on esittänyt kaupungille ja kunnille, että kyseisistä palveluista ennen vuotta 2012 perityt maksut pitää palauttaa asiakkaille. Hämeenlinnan hallinto-oikeus on vuoden 2013 lokakuussa antamassaan päätöksessä velvoittanut seudun kunnan palauttamaan asiakkaan ateriamaksuihin sisältyneet muut kuin elintarvikkeiden osuudet.

Asiakasmaksu on julkisoikeudellinen maksu, joka vanhenee maksuunpanovuotta seuraavan viiden vuoden kuluessa. Seudun kuntien talous- ja henkilöstövastaavien palaverissa on sovittu, että seudun kunnat menettelevät tässä asiassa yhdenmukaisin periaattein. Tarkoituksenmukaista olisi, että kyseiset maksuosuudet palautetaan takautuvasti viideltä vuodelta ainoastaan hakemuksen perusteella. Viiden vuoden määräaika lasketaan hakemuksen saapumisesta. Hakemukset osoitetaan ao. kunnalle, koska takautuva maksu koskee toiminta-aikaa ennen hyvinvointikuntayhtymää.

(VAMMAISATERIAMAKSUIEN PALAUTUSí jatkuu)

Kh 152 §

Kehitysvammahuollon ateriamaksujen palautushakemuksia on tällä hetkellä kuntaan toimitettu ainakin kahdeksan, lisäksi on jokusia tapauksia, jotka eivät ole hakeneet palautusta, mutta jotka ovat oikeutettuja palautuksen saamiseen. Ateriamaksujen palautushakemusten yhteenlaskettu euromäärä on yllättävän suuri ja ylittää 46 000 euron rajan (46 584 euroa). Kunta ei myöskään toimintavuoden 2014 talousarviossaan ole varautunut näin isoon euromäärään.

Kj:n esitys:

Ypäjän kunta hyväksyy ateriamaksujen palautuksen kaikille siihen oikeutetuille. Koska palautettava euromäärä yhteissummaltaan ylittää 46 000 euron rajan, kunnanhallitus esittää valtuustolle, että ennen vuoden 2015 talousarvion hyväksyntää, valtuusto myöntää palautusrahan suuruisen lisämäärärahan (47 000 euroa) kyseiseen tarkoitukseen vuodelle 2014.

Päätös: Päätösehdotus hyväksyttiin.

Kv 15 §

Päätös: Päätösehdotus hyväksyttiin.

TULOVEROPROSENTTI TOIMINTAVUODELLE 2015

Kh 153 § Kuntalain 66 §:n mukaan valtuuston on viimeistään talousarvion hyväksymisen yhteydessä päätettävä kunnan tuloveroprosentista, kiinteistöveroprosenteista sekä muiden verojen perusteista. Käytännössä päätös veroprosenteista on tehtävä huomattavasti aikaisemmin, sillä ne on ilmoitettava verohallitukselle viimeistään maanantaina 17.11.2014. Ellei mainittuun määräpäivään mennessä ilmoitusta tuloveroprosentista vuodelle 2015 ole tehty, sovelletaan ennakkoperinnässä edellisen vuoden tuloveroprosenttia.

Koko maassa vuonna 2014 kuntien keskimääräinen veroprosentti on jo 19,74. Niinpä useat maamme kunnat joutuvat korottamaan tuloveroprosenttiaan vaikeassa taloustilanteessa. Ypäjän kunnan tuloveroprosentti toimintavuonna 2014 on ollut 20,25 %.

Vuoden 2015 talousarviota on valmisteltu siten, että tuloveroprosenttia, varsinkin kun toimitaan tulevien kehitysnäkymien epävarmassa toimintakentässä sekä pahasti keskeneräisen lainsäädännön olosuhteissa, on syytä etupainotteisesti korottaa. Lähtökohta on se, että vuosikate on pidettävä positiivisena vaikka isot poistot ovat rasitteena ja huonontavat näin ollen tilivuoden 2015 tulosta. Toisin sanoen siitä lähdetään, että käytettävissä olevien tulojen on riitettävä menojen katteeksi myös vuonna 2015. Kesken vuoden voimaanastuva lainsäädäntö voi ymmärrettävästi tuoda mutkia matkaan.

Juuri tällä hetkellä (29.10.2014) laskelmat kertyvistä valtionosuuksista vaihtelevat ja tilanne elää. Myöskin vuoden 2014 alussa toimintansa aloittaneen FSHKY:n kustannuksissa tulee selvää kasvua. Forssan seudun Kehittämiskeskus toimintoineen on käymistilassa. Virkoja ja toimia karsitaan luonnollisten poistumien kautta. Talouden tasapainottamisohjelma on edelleenkin voimassa ja tilanne on kaiken aikaa seurannassa. Paineet tuloveroprosentin korottamiseksi ovat ilmeiset. Edessä on lisäksi tulevana vuosina suuria investointihankkeita ja saneerauskohteita, jotka nekin puoltavat verotuksen kiristämistä.

Kj:n esitys:

Kunnanjohtajan esitys uudeksi tuloveroprosentiksi annetaan kokouksessa. Korotusesitys liikkuu 0,50 ó 1,00 prosentin välimaastossa. Nykyinen tuloveroprosentti 20,25 on riittämätön.

Kunnanhallituksen päätösesitys esitetään valtuustolle hyväksyttäväksi. Valtuusto koontuu 13.11.2014 päättämään veroluonteisten maksujen perusteista (Kuntalaki 66 §).

Kunnanjohtajan tarkensi esityksensä siten, että tuloveroprosenttia korotetaan nykyisestä 20,25:sta 0.75 %:lla eli tuloveroprosentiksi vuodelle 2015 määrätään 21,00.

Päätös: Päätösesitys hyväksyttiin ja esitetään valtuustolle hyväksyttäväksi.

(TULOVEROPROSENTTI TOIMINTAVUODELLE 2015i jatkuu)

Kv 16 §

Valtuutettu Jari Hepomaa teki varavaltuutettu Juha Lundströmin kannattamana esityksen, että tuloveroprosenttia ei nosteta vuodelle 2015.

Puheenjohtaja totesi, että oli tehty kunnanhallituksen ehdotuksesta poikkeava esitys joten asiasta tuli äänestää ja teki äänestysesityksen: äänestys suoritetaan nimenhuutoäänestyksenä siten, että ne jotka kannattavat kunnanhallituksen ehdotusta vastaavat **JAA** ja ne jotka kannattavat Jari Hepomaan tekemää ja Juha Lundströmin kannattamaa esitystä vastaavat **EI**. Äänestyspöytäkirja on pöytäkirjan **liitteenä 16**. Seuranneessa nimenhuutoäänestyksessä annettiin 11 JAA ääntä ja 10 EI ääntä, joten puheenjohtaja totesi kunnanhallituksen ehdotuksen tulleen päätökseksi.

Päätös: Kunnanvaltuusto hyväksyy kunnanhallituksen tekemän esityksen siten, että tuloveroprosenttia korotetaan nykyisestä 20,25:sta 0,75 %:lla eli tuloveroprosentiksi vuodelle 2015 määrätään 21,00.

KIINTEISTÖVEROPROSENTIT TOIMINTAVUODELLE 2015

Kh 154 § Kunnanvaltuusto määrää kunnan kiinteistöveroprosenttien suuruuden vuosittain samalla kun se vahvistaa varainhoitovuoden tuloveroprosentin. Veroprosentit määrätään prosentin sadasosan tarkkuudella ja ne on ilmoitettava verohallitukselle viimeistään 17.11.2014.

Lain mukaan kunnassa voidaan määrätä:

a) *Yleinen kiinteistöveroprosentti (11 §) (27.11.2009/969)*

- vähintään 0,60 ja enintään 1,35

b) *Vakituisen asuinrakennuksen veroprosentti (12 §) (27.11.2009/969)*

- vähintään 0,32 ja enintään 0,75.

c) *Rakentamattoman rakennuspaikan veroprosentti (12a §) (12.11.99/1026)*

- voidaan määrätä, vähintään 1,00 ja enintään 3,00.

d) *Muiden asuinrakennusten veroprosentti (13 §) (26.6.1998/476)*

- voidaan määrätä yleisen kiinteistöveroprosentin vaihteluvälin (0,60 ó 1,35) sisällä erikseen rakennuksille, joita käytetään pääasiassa muuhun asumiseen kuin edellä tarkoitettuun vakituiseen asumiseen (mm. kesämökit), enintään 0,60 prosenttiyksikköä korkeampi kuin pääasiassa vakituiseen asumiseen käytettävien rakennusten veroprosentti.

e) *Yleishyödyllisen yhteisön kiinteistöveroprosentti (13a §) (26.6.98/476)*

- poiketen siitä, mitä 11 §:ssä kiinteistöveroprosentin alarajasta säädetään, valtuusto voi määrätä tuloverolain 22 §:ssä tarkoitetun yleishyödyllisen yhteisön omistaman rakennuksen ja sen maapohjan kiinteistöveroprosentin edellä säädettyä alhaisemmaksi, jos kiinteistöllä sijaitseva rakennus on pääasiallisesti yleisessä tai yleishyödyllisessä käytössä. Tässä pykälässä tarkoitetun kiinteistön kiinteistöveroprosentiksi voidaan määrätä myös 0,00.

f) *Eräiden laitosten veroprosentti (14 §)*

Kunnanvaltuusto voi määrätä erikseen veroprosentin, jota sovelletaan voimalaitoksen sekä ydinpolttoaineen loppusijoituslaitokseen kuuluviin rakennuksiin ja rakennelmiin. Täksi veroprosentiksi voidaan määrätä enintään 2,85. (27.11.2009/969)

Vesi- ja tuulivoimalaitokseen, jonka nimellisteho on enintään 10 megavolttiampeeria, sovelletaan kuitenkin yleistä kiinteistöveroprosenttia.

Kj:n esitys: Mainittuja kiinteistöveroprosentteja korotetaan lievästi eli

-yleinen kiinteistöveroprosentti	1,00 (ent. 0,90)
-vakituisten asuinrakennusten veroprosentti	0,50 (ent. 0,45)
-rakentamattoman rakennuspaikan veroprosentti	2,00 (pid. nyk.)
-muiden asuntojen kiinteistöveroprosentti	1,00 (pid. nyk.)
-yleishyödyllisen yhteisön veroprosentti	0,00 (pid. nyk.)

(KIINTEISTÖVEROPROSENTIT TOIMINTAVUODELLE 2015..jatkuu)

Kh 154 § Yleistä kiinteistöveroprosenttia korotetaan nykyisestä 0,90:sta lukuun 1,00 ja vakituisten asuntojen prosenttia korotetaan nykyisestä 0,45:sta lukuun 0,50. Muut veroprosentit pidetään nykyisellään. Voimalaitosten veroprosentti ajankohtaistuu aikanaan.

Kunnanhallitus esittää edellä mainitut korotukset valtuustolle hyväksyttäväksi.

Käydyn keskustelun päätteeksi kunnanjohtaja tarkensi esitystään niin, että kaikki nykyiset kiinteistöveroprosentit säilytetään vuonna 2015 vuoden 2014 tasossa.

Päätös: Kunnanjohtajan tarkennettu päätösesitys hyväksyttiin ja esitetään valtuustolle hyväksyttäväksi.

Kv 17 §

Päätös: Päätösehdotus hyväksyttiin.

**HALLINTOJOHTAJAN VIRAN LAKKAUTTAMINEN,
TALOSSIHTTEERIN TOIMEN MUUTTAMINEN TALOSSIHTTEERIN VIRAKSI**

Kh 158 § Kunnanhallitus päätti kokouksessaan 18.8.2014 § 118 hallintojohtajan viran lakkauttamisesta. Virka on kuitenkin valtuuston perustama, joten viran lakkauttaminen on valtuuston päätettävä asia.

Hallintojohtajana sijaistehtäviä osittain on kesästä 2014 toimintavuoden loppuun sovitun mukaisesti hoitanut oman virkatyönsä ohessa tekninen johtaja. Luottamushallinnon pöytäkirjanpitäjänä on toiminut kunnan atk-tukihenkilö.

Taloushallinnon henkilöstön kanssa on pidetty palaverit, joissa tehtäviä on kartoitettu. Taloussihteerin toimenkuvan tehtäväkenttä sopii parhaiten siihen tehtäväkuvaukseen, jota hallintojohtajalle kuuluu tai on kuulunut. Toki hallinnon näkökulma tuo lisää ja uuttakin taloussihteerin tehtävään. Tekninen johtaja ei ole vuoden 2015 alusta enää halukas jatkamaan oman virkansa ohessa hallintojohtajan sijaistehtävissä.

Kunnan taloussihteerin on valittu tehtäväänsä taloussihteerin toimen nimikkeellä. Hän on amk-tutkinnon suorittanut ja ollut aiemmin kuntayhtymän palveluksessa. Käytyjen keskustelujen ja tehtäväkartoitusten pohjalta on nähtävä hyväksi vaihtoehdoksi nykytilanteessa, kun virkoja ei enää juuri täytetä, että nykyhenkilöstöllä jatketaan ja taloussihteerin toimi muutetaan nimikkeelle virka ja virassa jatkaa näin ollen nykyinen toimenhaltija. Kyseisestä viranhaltijasta tulee myöskin luottamushallinnon kokousten (kunnanhallitus ja -valtuusto) pöytäkirjanpitäjä ja hän on myös kunnanjohtajan sijainen. Vastuu edellyttää, että toimi on muutettava viraksi.

Kuntatyönantajan yhteyshenkilönä (ent. palkka-asiamies) voi toimia sopimuksen mukaan esimerkiksi Jokioisten palkkahallinnosta saatava apu, joten tämän näkökulman hoito jää pois taloussihteeriltä. Jokioisten kanssa on jo neuvoteltu menettelystä.

Tarkoitus on se, että mainitunkaltainen menettely astuu voimaan toimintavuoden 2015 alkaessa. Lisäksi kunnan sääntöihin/olemassa olevaan säännöstöön tehdään tarvittavat korjaukset ja tarkennukset tapahtuvista järjestelyistä. Taloussihteeristä tulee myös kunnan johtoryhmän jäsen ja pöytäkirjanpitäjä. Taloushallinnon henkilöstömäärä siis käytännössä vähenee yhdellä henkilöllä.

Kj:n esitys:

Kunnanhallituksen 18.8.2014 § 118 tekemä päätös hallintojohtajan viran lakkauttamisesta esitetään valtuustolle hyväksyttäväksi.

Niin ikään kunnanhallitus esittää valtuustolle, että taloussihteerin tehtävänimike toimi muutetaan nimikkeelle virka (taloussihteerin virka).

Edellä mainitut järjestelyt astuvat voimaan 1.1.2015. Viraston säännöstöön tehdään tarvittavat muutosten edellyttämät korjaukset/tarkennukset.

YPÄJÄN KUNTA
Kunnanhallitus
Kunnanvaltuusto

pykälä
158
18

kokouspäivä
4.11.2014
13.11.2014

sivu
237
38

(HALLINTOJOHTAJAN VIRAN LAKKAUTTAMINEN, TALOUSSIHTEERIN TOIMEN MUUTTAMINEN TALOUSSIHTEERIN VIRAKSI í jatkuu)

Kh 158 §

Päätös: Päätösehdotus hyväksyttiin.

Kv 18 §

Päätös: Päätösehdotus hyväksyttiin.

MUUT ESILLE TULEVAT ASIAT

Kv 19 § Kokouskutsussa mainittujen asioiden käsittelyn jälkeen on valtuustoryhmällä tai valtuutetulla oikeus tehdä kirjallisia aloitteita kunnan toimintaa ja hallintoa koskevista asioista. Aloite annetaan puheenjohtajalle. Aloitetta ei oteta heti käsiteltäväksi, vaan se lähetetään kunnanhallituksen valmisteltavaksi. *(Kv:n työjärjestys kohta 5)*

Kunnanvaltuuston puheenjohtaja Matti Alanko muistutti kunta-strategian tärkeydestä ja toivoi että strategiapäivä järjestetään mahdollisemman pian.

VALITUSOSOITUS

MUUTOKSENHAKUKIELLOT

Kieltojen perusteet

Seuraavista päätöksistä ei saa tehdä kuntalain 91 §:n mukaan oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa:

Pykälät: 19

Hallintolainkäyttölain 5 §:n 1 mom./muun lainsäädännön mukaan seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla:

Pykälät ja valituskieltojen perusteet:

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen ja -aika

Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella.

Viranomainen, jolle valitus tehdään, osoite ja postiosoite:

Hämeenlinnan hallinto-oikeus

Raatihuoneenkatu 1. PL 640

13111 HÄMEENLINNA

hameenlinna.hao@om.fi

Kunnallisvalitus, pykälät: 15-18

Valitusaika 30 pv

Kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi. Asianosaisten katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Hallintovalitus, pykälät:

Valitusaika

Valitusaika luetaan siitä päivästä, jona valittaja on saanut tiedon päätöksestä tiedoksisaantipäivää kuitenkin lukuunottamatta. Päätösten katsotaan yleisesti tulleen kunnan jäsenten tietoon pöytäkirjan nähtävänäolopäivänä 18.11.2014.

Valituskirjelmä

Valitus tehdään kirjallisesti. Valituskirjelmässä, joka osoitetaan valitusviranomaiselle, on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta,
- miltä kohdin päätöksen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi, sekä
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valituskirjelmässä on ilmoitettava valittajan tai kirjelmän muun laatijan nimi ja kotikunta sekä puhelinnumero ja postiosoite, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta, alkuperäisenä tai jäljennöksenä,
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu valitusviranomaiselle.

Asiamiehen on tarvittaessa liitettävä valtakirja (HLL 21 §)

Valitusasiakirjojen toimittaminen

Valitusasiakirjat on toimitettava valitusviranomaiselle valitusajan kuluessa ennen sen viimeisen päivän virka-ajan päättymistä. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, joului- tai juhannusaatto, vapunpäivä tai arkilauantai, saa valituskirjat toimittaa ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.

Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan kuluessa.

Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetun lain (701/1993) nojalla muutoksen hakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua, joka on hallinto-oikeudessa 80 euroa. Maksua ei kuitenkaan peritä eräissä em. laissa erikseen määritellyissä asioissa, kuten sosiaalasioissa eikä julkisoikeudellista palvelussuhdetta, vaaleja, kunnallisverosta vapauttamista, valtion avustuksia tai julkisia maksuja koskevista asioista ja jos hallinto-oikeus muuttaa päätöstä muutoshakijan eduksi.

Yksityiskohtainen valitusosoitus liitetään pöytäkirjanotteeseen.